

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. Quæ sint Potentiæ Animæ sensitivæ, & quodnam earum sit
objectum sensibile?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

nerativa verò substantiam seminis ex eodem alimento.

Dico secundò: Potentia nutritiva, &

augmentativa non distinguuntur realiter inter se. Ita Doctor 2. d. 16. q. 1. §. Dico igitur. Probatur: Omne quod melius ponendum est in natura, dummodo sit possibile, ut dicit Aristoteles 2. Gen. t. 59. quia natura semper desiderat id quod melius est, sed ex ipso Aristotele 1. Phys. t. 41. & 56. unitas est melior, quam multiplicitas, ergò cum hic nulla sit necessitas, non est asserendum eas esse distinctas, quòd autem nulla sit necessitas, probatur, quia si aliqua esset maxime, quia actus sunt distincti, sed hæc nulla est, ergò. Probatur minor, quia non est inconveniens actus specie distinctos provenire ab eadem potentia, eadem enim substantia mediante suâ potentia est productiva accidentis, ne detur processus in infinitum in accidentibus, & est etiam productiva substantiæ, ergò eadem substantia potest esse ad substantiam & quantitatem, ergò. Nec refert, quòd esset augmentatio, postquam vivens ad certam devenit magnitudinem, nam ex hoc non sequitur eam definire, nam etiam in fene cessat potentia nutritiva, quam tamen non distinguunt adversarij à potentia nutritiva juvenis.

VI. Dices: Nutritiva potentia habet pro objecto alimentum ut substantia est, & augmentatio habet alimentum idem, sed ut est quantum, ergò diversi actus erunt circa hæc objecta, ergò etiam debebunt esse diversæ potentia. Sed Respondeo concedendo antecedens, negando consequentiam, quia non necessariò tanta debet esse distinctio in principiis sicut in principiis, intellectio & volitio realiter distinguuntur, non tamen intellectus & voluntas, sic augmentatio & nutritio distinguuntur, possunt tamen ab eodem principio provenire, substantia producere potest tam substantiam, quam accidentia, ergò, &c. vel ad summum inferre poteris distinctionem formalem, non verò realem.

QUÆSTIO II.

Quæ sint potentia anime sensitiva & quomodo earum sit objectum sensibile &

I. Prima pars Tituli difficultatem non habet, nam sicut tres communiter assignantur operationes vitales sensitivæ, scilicet, *sensio*, seu *sensatio*, *appetitio* & *motus localis*, ita etiam tres solent assignari potentia, scilicet *cognoscitiva*, seu *sensitiva*, *appetitiva* & *loco motiva*; prima res sensibiles percipit, quare in externam & internam partitur; secunda appetit commodum & consequenter incommodum fugit, ideo a quibusdam dividitur in concupiscibilem & irascibilem; tertia inservit ad acquirendum bonum concupitum & fugiendum malum apprehensum, & est duplex perfecta scilicet quæ causat perfectum motum localem de loco ad locum, & imperfecta quæ solum imperfectum motum localem causat, dilationis scilicet, & constrictionis. Hæc tria potentiarum genera omnem

animam sensitivam concomitantur in omnibus animalibus, licet non necessariò secundum omnes species, nam multa animalia carent quibusdam sensibus internis & externis, & multa sunt quæ perfectam motivam non habent, ob quam causam Aristoteles 3. an. t. 45. dixit, potentiam loco motivam non convenire omnibus animalibus intelligendo eum scilicet de potentia loco motiva perfecta, nam nullum est animal quod non haberet potentiam loco motivam imperfectam, quare gratis dicitur hanc imperfectam convenire etiam plantis ut ex multis Historiis & experienciis deducere conantur, cum totum hoc facile explicetur, similes motus in plantis fieri per antipathiam & naturalem, aversionem, vel conversionem ad ea, ad quæ se convertere vel avertere nituntur, & hoc sufficiat pro prima parte. Pro secunda parte

Notandum, Quòd quemadmodum

sensus dupliciter sumitur, sic etiam objectum sensibile dupliciter sumi debere, nam sensus inprimis sumitur strictè, & pro potentia anime sentientis, prout distinguitur à potentia appetitiva, & loco motiva. Secundò sumitur largius, prout nobis circumscribit gradum illum medium inter vegetativam animam, & rationalem, quo modo dicitur principium radicale sentiendi, appetendi, & loco movendi, estque ipsa anima sensitiva, sub qua consideratione appellantur etiam potentia appetitiva, & loco motiva sensitivæ, sicut si rationale strictè sumatur pro potentia apprehensiva, & diffusiva, de solo intellectu dici potest, at si largè accipiatur prout significat gradum vitæ intellectualis, etiam voluntati convenit. Ita pariter de sensibili loquendo quatenus correspondet sensui in rigore accepto, est id, quod solum potentia sensitivæ objici potest, in quantum ab appetibili distinguitur; acceptum verò sensibile in largiori modo, est illud quodcunque sensui objici potest, seu potentis anime sentientis, quomodo etiam appetibile sensibile dicitur. Sensibilitas autem in objecto dupliciter considerari potest, vel formaliter, vel fundamentaliter, primo modo dicit aptitudinem & passionem, quæ objectum potens est concurrere ad sensationem immediatè, vel mediante specie, aut saltem illam terminat: Secundo modo dicit aptitudinis illius radicem, estque ipsa objecti essentia.

Notandum secundò: Sensibile

esse, quod terminat sensationem, estque duplex, *Per se*, & *per accidens*; *per se* est, quod ex se immediatè terminat actum sensationis, caditque sub sensum; *per accidens* verò est, quod est unitum sensibili per se, sive aliquid conferat ad istud sensibile, ut faciunt substantiæ, quæ aliquo modo pertinent ad accidentia, quæ sunt sensibilia per se, sustentando illa, sive nihil, ut est relatio filiationis, verbi gratiâ, Filius in Petro, vel similitudinis, qualiter dicimus nos vidisse filium Petri, quamvis visu relationem illam non attingamus, sed solum fundamentum. Sensibile *per se* iterum duplex est, *Proprium* videlicet & *Commune*; *Proprium* est, quod ab uno solo sensu percipi potest, *Commune*, quod à pluribus,

II.

Sicut genus dupliciter sumitur ita etiam sensibile.

VI.

Exple illud quod dicitur de motu locali.

III.

Aliud est per se, aliud per accidens.

ribus, exemplum primi color est objectum visus tantum, sonus auditus, &c. Secundi generis sunt quinque nempe *Motus, Quies, Numerus, Figura, & Magnitudo*, quæ non modò ab Aristotele ponuntur, sed etiam ex D. Augustino deducuntur lib. de duabus animabus, c. 6. *Quærentem quid ad sensum proprie pertineret ocolorum, invenirent colores, quorum principatum lux obtineret, hæc enim sunt quæ nullus alius sensu attingit. Varii motus corporum, & magnitudines & intervalla (quies ab Aristotele appellatur) & Figuras, quamvis & oculis, non tamen proprie, sed tactu etiam posse sentiri. Et lib. 2. lib. arb. cap. 3. Quid corporum formas magnas, breves, quadras, rotundas, & si quid hujusmodi est, nonne & tangendo, & videndo sentimus? Et ideo nec visui proprie, nec tactui tribui possunt, sed utriq.* Intellegis ergò, & quædam singulos sensu habere propria, de quibus renunciant, & quædam quosdam habere communia. Numerum autem addit lib. 11. Trinit. 11. dicens *Objectum ipsius est numerus. Attamen notandum, quod, ut enumerata dicantur sensibilia communia, non debere sumi formaliter, sed fundamentaliter, nam in motu formalitas ejus, seu respectus percipi non potest à sensu, sed res fluentes; nec quies prout simplicem dicit motus privationem, sed pro permanentia rei in eodem statu; nec numerus nisi in quantum significat res ipsas numeratas; nec Figura prout dicit partes rei figurate; Ad figuram reducitur asperitas, curvitas, reatitudo; Ad quantitatem distantia, situs, &c.*

IV.
Ut aliquid sit objectum sensibile quatuor debent esse conditiones.

Notandum tertio: Ut aliquid sit objectum sensibile communiter quatuor requiri conditiones, prima est, ut sit ens reale, quia sensibile debet immittere in sensum speciem sui quæ est realis, nam non ens nequit speciem sui causare, quare excluduntur ab objecto sensibili entia rationis, negationes & extrinsecæ denominationes. Secunda est quòd sit res singularis, unde nature communes præcisà singularitate non cadunt sub sensum, unde dicit Aristoteles 2. an. t. 60. scientiam esse universalium, sensum verò singularium. Tertia conditio est, quòd sit res corporalis & non spiritalis. Quarta denique quòd sit accidens & non substantia: de posterioribus itaque duabus conditionibus controvertitur, num necessariò tales sint ut contrarium esse non possit, & ut mentem meam aperiam, incipio ab ultima, &

V.
Debet esse accidentale.

Dico I. Ut aliquid sit sensibile necessariò debet esse reale, & id accidentale. Prima pars est expressè D. Augustini supra dicentis: *Quidquid enim sentimus aspectu non potest videri, quare si defectu ille (lucis) neq. visu neq. alio sensu sentiretur, non posset inter sensibilia numerari, nihil enim sensibile est quod sentiri non potest.* Si placeret autem omnia sensibilia nominare, non modò ea, quæ sentiremur sed etiam ea, quæ non sentiendo, tamen per corpus judicarem, sicut per oculos tenebras & per aures silentium, & illas enim non videndo, & has non audiendo cognoscimus, nullam de verbo facerem controversiam, sed totam questionem facili divisione dissolverem. Et expos. in Epist. ad Rom. q. 43. *Tenebræ non videntur, sed luci comparatione sentiuntur, hoc est autem sentire tenebras, non videre.*

Ac tandem contra Epist. fundam. cap. 13. dicit: *Tenebras oculis non videndo discerni, sicut silensium auribus non audiendo, non quia tenebræ sunt aliquid, sed quia lux non est, sicut non quia silentium est aliquid, sed quia sonus non est.* Secunda pars est Phylosophi 2. Anima t. 63. & 65. dicentis *Nullam substantiam esse per se sensibilem, sed tantum mediis accidentibus.* Scoti in 1. d. 3. q. 3. K. dicentis: *nullus igitur conceptus quidam habetur naturaliter de substantia, immediate capitur a substantia, sed tantum causatum vel abstractum primò ab accidente, & illud non est nisi conceptus entis.* Ubi Scotus non tantum de sensu, sed etiam de intellectu loquitur, ergò multo minus à sensu percipi poterit. Probatur etiam ratione, si præsentia substantiæ immediate mutaret sensum vel cognitionem, posset etiam mutare ejus absentia, adeoque illa naturaliter cognosceretur sicut visus, quia est perceptivus lucis est etiam perceptivus tenebrarum, quatenus scilicet lux non est præsens, ut pro prima parte Augustino deduxi, sed absentia substantiæ nec sensu nec intellectu naturaliter potest cognosci, ut patet in Eucharistia, ergò substantia non est de se sensibilibus, adeoque debet esse quiddam accidentale.

Dico secundò: *Nulla potentia materialis sensitiva videt incorporea, sed nec existens in se habili potest elevari ad percipiendum spirituale etiam divinctus & de potentia absoluta.* Prima pars est D. Augustini in Enarrat. Psal. 146. ubi ait: *Caro ista per quinque nuncios, quos appellamus sensus, percipit non nisi corporalia, nisi lucis tenebræ vel spiritus mentalis mente capiuntur.* Lib. 12. Gen. Lib. cap. 16. *Nisi corpora vides, & tandem lib. 83. q. 29. Omne visibile corporeum est.* Secunda pars quantum ad potentiam dabilem est contra Arriagam, & probatur primò ex Aristotele 2. anim. t. 122. & 130. dicente: *Omne organicum determinatur ad certum genus spirituum; sed omnes potentia sensitive materiales organice sunt, ergò determinantur ad certum genus sensibilem.*

Probatur secundò: *Nulla potentia materialis & organica potest elevari ad percipiendum id, quod est extra totum genus materiale, sed omnia quæ percipit, debent esse intra genus materialium, aliis esset ipsa potentia materialis & immaterialis, organica & inorganica sed implicat quòd idem secundum essentiam sit materiale & immateriale, organicum & inorganicum, cum sint differentie dividentes aliquod commune, atque adeò in idem incidere nequeunt, ergò, &c.*

Dices: Hoc esse verum de potentia materiali & organica, quæ defectò datur, non verò de dabili, quæ non esset sic determinata. Sed contra: Illa potentia organica sensibilibus deberet esse alicujus organi forma, quò interetur in sua operatione, sed non videtur in homine, verbi gratià, organum aliquod quod possit sic elevari ad percipiendum spirituale, ergò.

Instabis: Hoc esse verum de organice factò existentibus, non verò de sensibilibus. Sed iterum contra: Vel illa organice essent esse

dem rationis cum existentibus, vel alterius, si ejusdem rationis, ergo sicut ista nequeunt elevari ad percipiendum spirituale, nec poterunt illa; si alterius rationis; ergo peterent informari animam rationalem alterius rationis a nostra, nam diversitas organorum est diversitas formarum, & sic homo non esset ejusdem speciei & rationis cum homine defacto existente, quod tamen falsum est, cum rationalitas sit ultima differentia atque a thoma proinde indivisibilis in alias differentias speciei distinctas.

tem: sic intelligimus fratres, apparuisse Moysi Deum. Non enim majestas illa, quae facit Caelum & terram, & quae regit universum mundum puris oculis mortalibus hominibus potuit apparere, nisi assumpta visibili & sensibili creatura, quae ad istos oculos visibiles pertinet: Quandoquidem & ipsa sapientia Dei, per quam facta sunt omnia, humanis oculis non appareret, nisi humanam carnem assumeret. Quomodo ergo verbum Dei, id est Verbum Dei, ut apparet oculis carnem assumpsit: sic semper Deus ut apparet oculis hominum in aliqua creatura visibili apparere dignatus est. Ad textum ex Job allegatum respondeo, quod in primo loquitur de visione providentiali, quatenus ex his quae circa ipsum acciderant, agnoscebat scientiam experimentali, Divinam Providentiam ideo vocavit visionem; in aliis autem locis loquitur de carne Christi, aut de Deo humanato, ita expressit D. Augustinus Serm. 6. de Tempore, ubi ait: De illo tempore prophetavit (Job) quando Christi Deitas habitu nostra carnis induta est.

VIII. Probatur Conclusio secundo:

Operationes cujuscumque potentiae proportionantur essentiae rei, seu naturae in essendo, sed quaecumque potentia materialis est inferior in essendo potentia spirituali; ergo etiam in operando, ergo non potest elevari ad operationem extra genus materialium; probatur minor, quia genus materialium a toto genere est imperfectius toto genere spiritualium; ergo etiam quaecumque potentia materialis, imperfectior quacumque potentia spirituali, consequenter ejus objectum, cum potentiae & actus distinguantur per objecta. Confirmatur Conclusio, quia ista potentia ex eo, quod esset organica essentialiter indiget organo & ex eo, quod posset fieri in spirituale non indigeret organo essentialiter, adeoque esset indigens organo, & non indigens quae sunt inconvenientissima.

Arguitur secundo ex ratione:

Potest elevari corpus ad existendum modo spirituali, ergo etiam potentia sensitiva & organica ad operandum & percipiendum spirituale: Probatur consequentia: Quia aequale naturale est corpori quanto coexistentia & commensuratio ad locum, ac sit sensatio potentiae sensitivae; ergo cum non repugnet corpori quanto recipere praesentiam indivisibilem, quae tanquam accidens illi & inheret, & ab eo dependet tanquam a subiecto, nec repugnat recipi sensationem in oculo quanto tanquam a subiecto. Respondeo negando consequentiam, ad probationem nego paritatem, nam primo citius possunt elevari potentiae non vitales ad aliquid supernaturale, quam potentiae vitales. Secundo, quia illa existentia non est forma absoluta spiritualis existens in corpore tota in toto, & tota in qualibet parte, sed solum est quidam respectus extrinsecus adveniens integratus ex pluribus praesentis partialibus quot sunt partes proportionales loci.

XI.

Disparitas est de quantitate & potentia organica.

IX. Dices: Indigere organo circa materia-

lia, non vero circa spiritualia, quae sunt visibilia sine organo. Sed Contra: Nihil dicitur formaliter operari operatione propria & sibi intrinsicam, nisi forma per quam operatur sit ejus forma informans; ergo ut illa potentia dicatur operari circa spiritualia, debet esse forma informans organum, & consequenter indiget essentialiter organo cum illa operatio (sicut & quaelibet alia organica) in toto organo & non in una parte solum recipiatur, quod autem ex sua natura est essentialiter indigens organo in sua operatione non potest tendere in objectum ad quod percipiendum potentia non indiget organo, nam dicit Aristoteles 2. Cor. t. 70. & 79. quod si Aethris natura dedisset motum, dedisset eis etiam organa, cum organa solum dentur in ordine ad operationem, natura enim, ut idem Aristoteles 3. An. t. 45. ait: Nec desinit in necessariis, nec superflua subministrat.

Instatur: Anima rationalis est forma

absoluta spiritualis, sed illa potest informare aliquod corpus extensum; ergo & visio spiritualis oculum corporeum, consequenter nulla solutio; Respondeo negando iterum paritatem, nam licet anima rationalis forma sit spiritualis, eaque absoluta, non est tamen forma dependens a corpore, & habet propriam subsistentiam, non sic forma accidentalitatis, quae in eductione dependet a subiecto in esse, & si a DEO produceretur saltem, deinde informando subiectum, inhereret illi quod est existere dependenter a subiecto.

Anima non sic dependet a corpore ut accidens.

X. Contra Conclusionem Arguitur

primò ex autoritate, nam Isaias 6. ait: Vidi Dominum sedentem super solium excelsum; & Job. 19. Auditu auris audivi de nunc autem oculus meus videt te: In carne mea videbo: Quem visurum sum ego ipse & oculi mei conspexerunt &c. Sed facile respondeo: Nam Isaias non loquitur de visione Dei in propria natura, sed in apparitione Angeli corpus assumptis. Ita pulchre & eleganter docet D. Augustinus Serm. 17. de divers. cap. 1. ubi ait: Oculis corporalibus Sanctorum si quando Deus voluit apparere non per se ipsum, sed per creaturam visibilem, atque sensibilem quantum ista carne sentiri potest, apparuit: vel per Angelum in aliqua specie sensibili apparentem, sed personam Dei gestantem. F. Amandi Hermann Physica.

Urgetur: Ideo ex dictis potest Anima

rationalis recipi in subiecto, seu corpore quanto, quia non dependet, neque coextenditur ad extensionem subiecti, sed potest etiam forma spiritualis accidentalis non extendi in subiecto quanto; ergo tam bene poterit recipi ac Anima recipi.

Yyyy

recipitur; probatur minor, Potest obiectum materiale recipi in subiecto spirituali modo inextenso; ergo poterit etiam forma spiritualis in subiecto materiali sic recipi: antecedens patet, nam obiectum quodcumque cognoscitur, secundum suum esse materiale per species in potentia intellectiva recipitur: probatur consequentia, quia non magis distant obiectum materiale ad potentiam spirituales, quam obiectum spirituale ad potentiam materialem. Respondeo negando minorem, ad probationem respondeo negando paritatem, nam obiectum materiale secundum esse intentionale tantum recipitur in potentia spirituali, non verò secundum esse reale, spirituale autem obiectum deberet in potentia organica recipi secundum esse suum reale, cum illa non sit nata supra se reflectere: Unde bene potest intellectio esse similitudo formalis rei materialis licet ipsa spiritualis sit, cum illam non exprimat nisi secundum esse intentionale & representativum, cum intellectus sit praescindere & abstrahere à conditionibus materialibus, sed potentia materialis non potest sic representare rem spirituales cum tunc praescinderet à representata, sed potius adaptaret sibi praedicata disconvenientia & repugnantia, scilicet esse extensam & ad potentiam proportionatam.

XII.

Sensus laeduntur à sensibilibus vehementer.

Quaeres: An sensus laedatur à sensibili vehementer? Respondeo affirmativè ex D. Augustino lib. 6. Mus. cap. 13. ubi ait: Erenim à nimio fulgore averfamur, & nimis obscura nolumus cernere, sicut & à nimio in sonis & sonantibus abhorremus. Supponit id etiam D. Bernardus Serm. 8. in Pl. 90. ubi ait: An verò times eos è tanta plenitudine lucis, ubi singuli iusti tanquam singuli Soles fulgeant aliquando caligaturos fore? Timendum, id planè, si non ipsos quoque oculos sicut cetera, summa in corporis membra resurrectio glorificaret, idque constat manifestè experientia, experimur enim quòd ex nimio albo visus deterioretur, pro qua experientia confirmanda notabilia exempla adducit Galenus lib. 1. de usu partium, Quòd milites Zenophontis per multam nivem agentes iter in visu & oculis plurimum fuerunt laesi; Item illi qui ex obscuro carcere, in quo à Dionysio Sicilia Tyranno diu detenti fuerant in splendidissimam domum calce linitam repente fuerunt excæcati; Narrat etiam Plinius hist. nal. 29. Nilum ubi ex altissimis montibus decedit surdos efficere suos accolas; quamvis perperam, ut Recentissimus descriptor Regni Abyssini & Maurorum sub ditione Regis, quia vulgò dicitur Prete Joan, refert ubi Nilus decedit in Ægyptum defluxurus pertranscunt homines, ibique maximè aquarum mole refrigerant se, ut de se ipso attestatur. Verum licet tales experientiae veræ essent, ac id Patres doceant, difficultatur tamen, à quo hæc læsio fiat? ad quam difficultatem etiam respondeo breviter, dicendo sensibile vehemens seu excellens lædere sensum, ut dixi, non quidem per se, sed per accidens, in quantum destruitur organum, ejusque temperamentum animarum qualitatum, sed nullo obiectum ut tale est destructivum, primarum qualitatum per se & immediatè, ergò,

XIII.

Sensibile vehemens lædit sensum non per se sed per accidens.

Probatur minor: Quia obiectum vel est convenientens, vel est disconvenientens sensui: si convenientens; ergo non destruet, cum omnis perfectio construat, non destruat; si secundum adhuc non opponitur immediatè primis qualitatibus, tum quia unum contrarium non nisi ab altero contrario expellitur, tum quia ut ait Doctor cum una qualitate in esse reali potest dari species & sensatio alterius oppositæ, ut patet de manu congelata ex frigore & igni applicata, in quo reperitur frigus in summo & sensatio valida caloris. Ratio ergo cur obiectum disconvenientens destruat organum, est, quia obiectum excellens, vel disconvenientens, vel causat vehementem dolorem, qui dolor indirectè destruit naturalem temperamentum, vel quia propter sui excellentiam requirit maximam potentiam applicationem, ad quam applicationem requiruntur plurimi spiritus vitales, quibus concursu valido alterant proprium organum temperamentum.

QUÆSTIO III.

An sensus decipiatur circa sensibile?

Quaestio hæc præcipuè locum habet de sensibus externis, scilicet Visus, Auditus &c. Circa quam difficultatem plures sunt antiquorum sententiæ, nam Epicurei asserunt sensum circa nullum obiectum decipi posse; Academici e contra sensum semper in suis operationibus errare, adeoque etiam omnem omnino negabant dari in hoc modo scientiam; Peripatetici mediè intercedunt viam, asserentes sensum quandoque errare, quandoque non. Ante resolutionem

Notandum primò: Veritatem in cognoscendo duplicem esse, scilicet perfectam & imperfectam, seu complexam & simplicem; prima est, quæ proprie iudicio intellectus de aliqua re affirmantis aliquid vel negantis convenit; Imperfecta, quæ cuicunque cognitioni etiam simplici apprehensioni convenit potest, quatenus in cognitione ad obiectum intervenit aliqua similitudo & conformitas in representando, unde nos dicimus nos verè apprehendere hominem, esse animal, verè abedinem videre, audire sonum &c. E contra etiam duplex est error simplex scilicet & imperfectus, seu Imperfectus & complexus: Perfectus & complexus est difformitas, quo determinatè affirmamus, quod non est & negamus quod est, in quo sensu dicit D. Augustinus in Enchirid. Laurent. cap. 17. is enim errat qui quæ se existimat scire, quod nescit: pro verò quippe approbat falsum, quod est erroris principium. Et lib. 2. contra Academ. cap. 11. is errat, qui quod sibi videtur temerè probat. Imperfectus seu simplex est difformitas cujuscunque cognitionis, quæ res non se exprimitur sicut est in se, & de hoc errore loquimur in quaestione hac: unde

Notandum secundo: Errorem esse tripliciter capite oriri posse, primò ex parte organum